

FESTA

¡COM HAN FLORIT LES PERERES...!

Com han florit les pereres,
amor meu, com han florit!
Veient-les tant rioleres,
tot el cor se m'ha entristit.

Al passar sota llurs branques
esbandíen ses olors,
i he sentit amb les flors blanques
una onada de dolors.

Tot pensant, amb tú, m'aimfa,
i quin salt m'ha fet el cor!
Tot pensant en aquell dia
que't donava'l meu amor.

Tota blanca vaig trobarte
com la flor del llimoner.
Aquell jorn vaig adorarte
i mai mes ho he pogut fer.

Com han florit les pereres,
com han florit amor meu!...
Jo a mas ilusions primeres
puc ben dir per sempre «jadeu!».

† PERE FERRÉS-COSTA.

Del volum pòstum que's prepara nomenat *Proeses d'amor i patriotisme*.

Narracions històriques

NERÓ

(Continuació.)

No se si vos he dit, i si no vos ho he dit vos ho diré are, que Neró ere poeta, cantaire, músic i comediant i que ere de totes aquestes coses de lo més dolent que corre i ha correut d'ensà que s' inventaren els poetes, cantaires, músics i comedians. Portat per aquesta ceba aprofitava totes les ocasions per a empipar als amics i coneguts llegint-los-hi sonets trentacasilabs i assonants, cantant pitjor que una granota o be representant tot sol, monòlegs d'en Nuñez de Arce d'aquells que tot t'esgarrifien—com es are *El vertigo*. Doncs vethoaquí que un dia, passant per la Plassa Quintiniana veigé devant d'una taberna que'n deien *El Paraiso del Centurion* un home enflinat dalt d'un cadafalc, que venia pegats pels ulls de poll i polvos de matar mosques, espetant uns discursos ciceronians que eren una meravella i me li va agafar una enveja tal que puija d'un salt dal del catafalc aquell i trenient-ne al pobre predicador d'una cossa al... al... vaija, ja m'enteneu geh? doncs traient-lo d'una cossa al... lloc que hem convingut, va demanar al *lictor* que l'acompanyava (el *lictor* ere l'encarregat de llegir totes les animalades a. p. s. d. (1) que escribia el seu amo) uns quants versos de la darrera fornada que'l pobre home sempre tenia de tragar per a quan al Emperaire li donés la gana de llegir-los o ferlos-hi llegir, i comensà a espetar a la multitud un rengle tal de ratlles curtes de mal pahir que l'il·lustrat auditori s'empipà de debó i comensà a enjegar-li, irreverent, entre cap i coll un seguit de pastanagues i patates i fruites de tota mena que no semblava allò sinó una miniatura de la pluja de foc i de sofre que caigué sobre Sodoma i Gomorra, una vegada que Deu volgué castigar an aquelles ciutats per les seves disbauxes i que ja n'haureu sentit parlar perquè tots els diaris ho portaren. Veurers Neró, aquella abundor de comestibles pel demunt i apretar a correr fou obra de segóns.

Arrivà al palau tot suat i acalorat i amb un nyanyo al front de tamany natural.

—La culpa la tens tu, *lictor* del diable.

—Considera joh protegit dels Deus, poeta incomparable! que jo no hi he tingut art ni part en lo succeit.—exclamà el pobre *lictor*, tremolant perquè ja coneixia el panyo.

—No parlis baixa criatura, desgracia meva, pertorbador de les meves digestions i causa del meu restrenyement, no parlis sinó et faré arrencar la llengua per a que m'ervesca d'esquè demà que penso anar a pescar. ¡Tu en tens la culpa, *lictor* d'estar per casa, perquè fas una lletra del dimoni i es clar que he llegit malament!

I fent agafar al pobre *lictor* uns pel cap i altres pels peus i penjar-lo travesser en una corda d'estendre la bugada, ordenà que dos centurions forçuts i malcarats, amb una vara cada un li anessen donant vergassades mentres ell s'en anava a cal barber, deixant manat que no paressin d'espolsar-lo fins que signés de retorn. Sols podeu figurar-vos com quedaren les carns del malhaurat *lictor* considerant que tot això s'esqueia en un dissapte entre set i vuit del vespre ¡amb la gentada que hi havia a cal barber! i que segons documents dignes del major crèdit, gairebé tothom es feu tallar els cabells! Diu que quan l'Emperaire va tornar de fer-se esquilar i despenjaren al *lictor*; aquest més aviat semblava una zebra que no pas un *lictor*.

Quan la va fer grossa va esser aleshores que va calar foc a Roma; aquesta si que va esser bona! Heusaquí que una vegada se li va presentar

al Palau un grec més espavilat i més llarc que una nit d'hivern que s'anomenava Trampaenredoulos i me li va proposar un negoci per a fer-se ric en una setmana. Va explicar-li el grec del conte, quin nom no repetesc per a no cansarvos, com havia inventat un unguent meravellós que sols untant les fatxades de les cases amb l'enllardufamenta aquella no's podien cremar encare que s'hi posés tot el foc del infern, però com que no tenia diners per a l'explotació en gran ni per a treurer la patent d'invenció, li venia la recepta per cinquanta sextercis que venen a esser aproximadament al canvi actual, unes seixanta dos pessetes i quinze céntims. Com que l'Emperaire aleshores estava molt malament de capdals a causa dels enormes gastos que li ocasionaven les *juergues* que tant sovint armava, va agafar-se com el que s'ofega a la brillant proposició del senyor Trampaenredoulos.

Com anavem dient, doncs, un cop en posesió de la recepta del grec de l'unguent, es tancà i barrà an el rebost i vinga fabricar pomada; al cap de vuit dies n'havia produïda la suficient per a enllardufar totes les cases de Roma i una nit sortí de puntetes i comensà a untar les fatxades de tots els barris baixos de la ciutat; llesta la feina s'en anà a dormir com un angelet i a l'endemà aixis que's feu fosc, escullí uns quants homes de confiança i comprant una grossa de capses de mistos en el primer estanc que trovaren, comensà a calar foc per tot allí on havia previament fet les ontures.

—Are,—es digné,—vaig a provar *urbi et orbi* la virtut de la pomada maravillosa; demà els diaris portaran «Una mà criminal ha intentat aquesta nit calar foc a la ciutat, emprò no se sap perquè, el foc no va agafar enlloc i la mà criminal ha quedat a l'altura de qualsevol mà de morter»; aleshores sortiré jo i diré: Ciutadans de Roma; si la mà criminal no va lograr el seu intent va esser degut a que jo he protegit les vostres cases amb un producte de la meva invenció patentat baix el número 34443, que preserva de tots els focs haguets i per haber; compreune i m'en direu quelcom; *probarlo es adoptarlo*; sis rals la caps de mitja lliura. I s'en va anar al terrat a pendrer la fresca i a saboreijar per endevant l'èxit que l'esperava. Per a passar l'estona va treurer el llapis i el paper i comensà a fer versos *industrials* d'aquells que tant s'usaven a Roma en aquells temps per a anunciar i que encare continuen usant-se avui a Roma i a fora de Roma.

Havia tot just comensat una poesia *comercial* que s'iniciava aixís:

*Mi pomada sin rival
preserva de la ignición
los pueblos y la nación
por seis veces un real...*

quan tot d'una s'aixecà una resplandor que feia fredat i n'hi hagué una de pitos i crits d'auxili que allò semblava la pescateria. Els ventruts patricis guillaven de llurs cases portats a corre cuïta en les lliures pels esclaus que no podien dir fava de tant correr; les dames corrien esverades xisclant com aurenets i menys habillades que de costúm (que ja no tenien costúm d'anar-hi gaire) escabellades i amb xinelles; els gossos lladraven; els nins ploraven; els gats miulaven; els ases bramaven i... l'Emperaire maleia la seva pega i al grec del dimoni que'l va enredar.

Però Neró era un tranquil·la com ell tot sol i aviat li passaven les penes i fent-se portar una guitarra va comensar a tocar-la per a inspirar-se una poesia que, segons digné, faria quedar bocabadades a les futures generacions; es llàstima que la poesia esmentada no haigi arribat als nostres temps per a poder fruirne les seves delicadeses, però crec que un de la Cort de Neró la va arreplegar un dia i com era escrita en una tauleta de cera verge, s'en va fer un pegat per a els ronyons que diu que li va anar tant bé per una

N. del A.—a. p. s. d. vol dir amb perdó sia dit.

FESTA

esllomadura que patia. No s'ha fet la mel per la boca dels ases ¡com es coneix que aquell cortisà era un prosaic en tota l'extensió de la paraula!

(Continuarà.)

Magi Muvia

PASSIONARIES

«Veruntamen non
sicut ego volo...»

I

Del vell oliverar sota l'ombrosa
copa Senyor, us veig tot afligit,
cap acotat demunt la roca asprosa,
amarat de suor, la faç sangnosa,
les mans a frec del pit.

I sento'l parlament que us aclapara:
«Si es possible dieu amb tremolor
el càlzer allunyeu de mi, oh Pare,
car trobo que es amarc i tot m'amara
de penetrant dolor.

Mes que's fassa per sempre'l voler vostre».
Un doll de plor dels ulls ha devallat,
i'ls heu alçat amunt i groc el rostre
us ha ferit de mort el pecat nostre
que'us te Senyó apenat.

II

«Surrexit Dominus vere, alleluia».

La nit i la tristura
en aqueix món, venien amb la mort;
per tot arreu semblava l'amargura
i esdevenia tota criatura
navili sense nort.

Aixís anà passant entenebrida,
retuda i sens consol l'humanitat;
tota esperança s'era esmortuïda,
fins qu'a la mort, potent prengué la Vida
el llor en el combat.

Vingué'l moment que fou de por i d'ira,
fins els astres sentiren el flagell.
El Fill de Deu; d'amor ardent, sospira,
puja'l Calvari i dalt la creu expira
tant manso com l'anyell...

La mort de crueltat s'es ben sadolla,
ses lleis ja més ardida va donant,
de son intern tant sols verí ne brolla
i'l món que plora, esfereït trontolla
quan sent un mal tan gran...

Mes ai! quan mes l'orgull son cor sentia
i veia ben segur el seu regnat;
un raig de sol vivent per tot fulgia,
tornant la llum al jorn i l'alegria
per una eternitat.

Era Jesús que pels espais mostrava
tot radiant de gloria'l seu llorè.
L'antiguitat obscura termenava
i obría el Cel a la natura esclava
que mira prest amb fé.

Mossèn PERE VERDAGUER.

Carnet de Societat

FESTA BENÈFICA

Importants elements de nostra ciutat han organitzat pel dia dels morts d'aquest any, un grandios i interessant concert musical, instrumental, vocal, coral, acrobata i cinematogràfic, al aire lliure, a benefici dels esguerrats i empedrats de aquesta ciutat.

Una nodrida i distingida comissió de senyores i senyoretas de nostra bona societat, presidida per la Baronesa de Garrell, no's dona un instant de repòs per a assegurar el més gran èxit a tant simpàtica festa.

Per notícies que tenim, el programa serà el següent:

PRIMERA PART

1.er Magnífic minuet, ballat pels més espavilats nanos de la Casa Caritat, que lluiràn rics trajos del temps de Carlo-Magno, cedits galantament pel *trust* de Drapaires de l'antiga barriada de Santa Madrona.

Durant el temps que duri aquest número, la comissió ha tingut a bé concedir permís a nostre il·lustrat públic, per a poguer tirar *confetti*, serpentes, ous covats de deu cèntims el parell i macarrons dels prims.

2.^{on} Primera i última presentació de la cèlebre diva del cine *El mango* de Montevideo, *Mlle. Coraline Cheveaux*, la que cantarà amb trajo de *La Africana* i a mitja veu per a no agafar angines, la cavatina de *La Sonàmbula*, acompanyada per la mai prou aplaudida cobla de sardanes *La Perelada*.

3.er La xamosa nena de cinc anys Gracies Mercès, recitarà dalt d'una escala de cargol, la poesia titulada *El Trovador* escrita exprofés, per aquesta festa, per un dels millors poetes del segle XVII.

4.^{rt} Fantasia i *pot-pourri* de la gran sarsuela amb tres actes i diferents quadros *Los diamantes de la Corona*, executada per les bandes de trompetes i tabals de la llorejada *charanga* del nové regiment d'artilleria de Montanya.

5.^{nt} Gran concurs de focs japonesos que seràn tirats des de'l cim del castell de Mongat, perquè el públic pugui disfrutar millor d'aquest grandios espectacle.

Durant aquest número, es llogaràn ulleres a ral l'hora.

6.e Diferentes i nutrides masses corals, cantaràn amb clau de *fa*, i tots a una, la gran missa del Papa Ciemente XX, fent el *solo*, o la manilla segons li vinguin les cartes, el conegut *solista* en Pau Llambregas.

No hi haurà ofertori, ni's donaràn recordatoris de cap mena, aixís com tampoc es repetirà l'obra. Si el públic insisteix, per nous cors i amb acompanyament de l'orga de la Misericordia d'Ulldecona, es cantarà *Les flors cordials* del mestre Shuà.

Descans dominical de 24 hores.

SEGONA PART

1.er Aconteixement cinematogràfic de dos números repetits de la popular revista Pathé, *Todo lo sabe, todo lo vé*.

2.^{on} Mr. Bharre del circol Moto de Londres, amb el temps d'aixecar amb les dos mans una calaixera buida, es menjarà nou prussians de pasteleria i tres biscuits de la reina, mentres que la seva esposa Elena, aplicarà els raigs X a tots quants ho sollicitin.

3.er Per primera volta i a pres de la Junta directiva del gremi de fideuers, la senyoreta Dolors Aguts, sorda muda de naixement, cantarà amb senyes l'airós vals *La Generala*.

A fi de que no resulti tant patètic aquest número, un aficionat a l'art culinari, s'ha ofert a to-

car en un piano de maneta la marxa fúnebre de Chopin.

4.^{rt} i últim. La gran cantada *Gloria tibi Dómine* per totes les masses neutrals, bandes, *charanques*, orquestres, sinfòniques i pianos de lloguer, amb acompanyament de focs de bengala, piules, bombes, trons, llampecs, petardos, pedres fogueres i mistos de'n Garibaldi.

Donarà la senyal de comensar aquest acon-teixement musical, 21 canonades, que seràn disparades des de'l castell de la Mola de Mahó.

Donat l'objecte benèfic de aquesta grandiosa festa i la varietat del programa, asegurem a la comisió el més gran èxit, aixís com també felicitem coralment als seus organitzadors per haver posat en evidència una volta més, el seu refinat gust artístic.

CAPITOL DE NOVES

—En celebració d'esser lo dia 6 del pròxim mes de Juny el *cumpleaños* de la senyora Maria Teresa de la Peca, tindrà lloc una festa íntima a casa seva, en la que dita senyora tocarà tot el sant dia en un armonium de lloguer la marxa de la Walkiria, aixís com també pensa cantar després de posta de sol la coneguda cansó del *Tuuut!... ¡Venga!*

La seva mare, volguent donar una prova més del molt carinyo que li porta, recitarà la nova poesia escrita amb ratlles curtes pel poeta senyor Carlets, que porta per títol *¡Qui'n dona més!*

Segons notícies li seràn regalades pel seu espós nou unses de *pastas de ojaladre* i la seva tia un panet de Viena de casa en Maresma.

A les moltes felicitacions que sens dupte rebrà, unim la nostre encare que sigui molt modesta.

—El dia últim d'aquest mes celebrarà el seu sant donya Petronila Frescales (e. p. d.)

Santiago Bay

Núm. 12 del Concurs literari

«Preguem als nostres llegidors que posin tota l'atenció en aquestos treballs i es guardin nota del judici que'ls mereixin a fi de donar en el seu dia llur opinió per a premiar el que siga considerat com a millor.»

Amor que passa

Per a una nena

Dilecta amiga: Vui sincerar-me davant dels teus ulls; presentar-me; al menys una sola vegada, ingenu amb tu; esmentar-te palesa i noblement el mòbil de les meves sanes intencions al pretenir ton amor de nena gairebé dóna, o de dóna gairebé nena; vui, doncs, que compreguis perquè va neixer en mon esperit un desig frisós de posar-me en contacte amb el teu; de coneixer ton ànima en lo més pregón, d'estudiar ton cor batec per batec, d'ajuntar-me amb tu, en una especie de consorci, com l'enllaç misteriós de l'eura flexible i debil amb roure fort i xoplugador.

¿Vols oir-me? Escolta, doncs, la confessió d'un home honrat en escrúpuls d'amor, que no capeix l'engany en les qüestions d'aquest sentiment sublim que Deu, sens dubte, per a endolcir els grans esculls que's troben per la via de la vida, feu sentir en el cor dels humans. Mes, abans que tot ¿tu sabs lo que es amor?...

Es l'aspiració eterna d'esdeveniment diví; l'ajuntament espiritual de dues ànimes en la terra, que al enllaçar-les dolçament té per lligams l'abnegació i el sacrifici; l'estremiment més sublim; el batec més gran del cor humà; esser invisible, tot

fluid i emoció, però avasallador i tira, que'ns jouseix i esclavitza, que'ns fa gaudir i sofrir: amor es trémula inquietut que dóna la vida del plaer a l'ànima, ofegant-la quasi en penes punxagudes; hermosa i enlluernadora mentida en qual fons resplandeix la veritat il·lusoria de la felicitat en la terra...

Deu inestroncable, rica, fou ton cor senzill en son hermós deixondiment, aspirant amb éxtasi delitós, les primeres emanacions de ço que creies amor en mi; gèrmen beneït d'emocions pures, de sentiment verge, aletejà en ton esperit quan et cantava la meua veu afalagadora el misteriós i dolç llenguatge de la passió; puríssimes papellones vagaren allavors al teu entorn i la teva ànima de verge pudibunda les acollí amb el diví encantament que una mare besa per primera vegada els pétals de rosa del seu infant, que inconscient, jau encara immòbil, envolcallat en les fosquetats celestials que serveixen d'avant-cambra an aquest començ de l'esser que no es vida encara.

La teva ànima assaborí amb delit ver, aqueixa impressió joiosa que al brollar del cor, en son primer batec d'amor, fertilitza i sublima l'esperit; estaves iniciada però no instruïda; i aital fou mon pensament, educar-te per a l'amor, per a la felicitat, ciencia poderosa i necessaria, fins i tant que de la clarividencia de les lleis llurs, de l'execució de llurs magnànims preceptes, depén el costat bell i agradós del viurer.

Vaig volguer modelar là teva ànima; fer-la apta per a gaudir després eternitats de benaventurança, formar ton esperit per a un món que encara no coneixes i que no t'acceptaria així com ets, per més bona i senzilla que siguis; criar-te de nou, donar-te la vera vida, puix que la que aravis, es migrada i malaltixa, vida d'impia materia, sense les divines vesllums de l'esplendorosa espiritualitat; ensenyar-te a estimar; que pensesis a la meua faisó, que sentissis aqueix mateix immens amor, però obrint davant dels ulls teus la meravellosa finestra de l'esquisida sensibilitat i poguessis veurer a través dels seus camps gemats un panorama ideal; vaig volguer, en una paraula, fer-te de tal manera que tu mateixa et trobessis un altra. ¡No sabs pas quant has perdut en tu i en els teus sentiments, no volguent prestar-te an aital hermosa transformació; ara, avui, el meu amor que hauria pogut arribar a esser gran, immens, sens mida; després, més tard, l'ajuntament material de nostres cossos i la comunió eterna de nostres ànimes.

Els teus pocs anys, la teva ignocencia de dóna adolescenta, m'induíren a probar d'operar en la teva constitució psíquica aquest canvi que era la meua obsessió; i t'hauria volgut com tot artista vol a la seva obra, amb entusiasme, amb follia, amb deliri de culte religiós; puix que pel benefactor impuls dels meus consells i cuidados hauria vist com anava eixint de la teva ànima en embrió, guspíres divines de sana ilustració, igual com del màgic burí d'un escultor destrè brollen les sugestives formes de resplendent estatua.

No vas volguer obeir, creient una humilitat en ton rebel esperit l'obediencia pasiva, malgrat esser axioma dels humans que qui en amor s'humilia, assoleix l'entrada de preferencia vers la felicitat, en la terra i en el cel.

Aquella senzillés teva, aquella ignocencia d'ànima l'he vista en la pràctica de les teves condicions, fortament oposades per una intensa disciplina moral, per la manca absoluta d'ideals alts, per l'ineptitut ingènita en desigs de cultura.

Vetaquí perquè ja m'ets del tot indiferent; romput l'encís de ço que jo anomenava per mi la futura obra meua, esvaïda l'il·lusió que va servir-me de base an el meu ardiment espiritual del moment, solament vaig trobar en tu un còs jove, rubert de vida i joventut, però sense més enlaira-des finalitats; tot un devassall d'amor dels sentits, i davant d'aquest espectre del desengany, l'ídol

forjat devallà de ma ment, anà perdent matiços i forma i s'esvaní del tot la teva imatge i avui sols resta d'alló un engany en la meva fantasia de somniador romàntic i uns forts mals-averanys al veurer la vulgaritat en les formes materials.

Queda't, adeu; sigues feliça si pots, més permétem un consell que t'ajudarà a viurer en la teva vida esdevenidora i et farà tapar, amb un espés vel d'indiferència, l'imatge resplendent ara, de nostre somni passat.

¡A seguir la comedia humana! A esser com totes. A aparencar fret desdeny, encara que ton pit sigui un volcà activíssim i la lava despresa. consumí amb els seus focs la teva vida entera. Fes-te forta i venceràs.

A no ser que pensis, com jo, que l'ànima nostre es quasi sempre incomprendible amb les seves determinacions; que moltes vegades creu trobar les esquisideses del plaer en un fons que té per causa les negrors insondables d'un pregón i moral sofriment.

ARTUR TORNÉ TURULL.

REGINA PACIS

Es més blau el cel
i la nit curteja,
es més clar l'estel
que al lluny parpelleja.
En el cim es fon
la congesta blanca,
que al torrent li don
la veu que li manca;
veu d'aigua frescal
que's llença a la plana
cant primaverat
que en perles s'esgrana;
cant que s'ha aplegat
al de l'aucellada
i a Vos ha pujat
jo Verge sagrada!
Regina del maig,
del mes que ara us canta
envieu-nos un raig
de vostra llum santa!
Oiu nostra veu
hermosa Maria
al cor arribeu
de qui en Vos confia.
Regina de pau
pietat infinida
eix món es esclau
de lluita envilida.
Regina de mons
que en l'espai rodolen,
feu callà els canons
que en eix món udolen!
i al caure un soldat
mostreu's-hi Maria
que li fareu grat
l'ésse en l'agonia!
Regina del maig
del mes que ara us canta
envieu-nos un raig
de vostra llum santa!

ENRIC CUBAS.

Petita-bonica ⁽¹⁾

Jo'ls se els amors d'aquell home de trenta anys, robust i ben plantat, quadrat d'espatlles; d'aquell home que de les montanyes li agraden els cims més aïts, des de on sembla que'l món s'enfonzi...

Jo'ls se els amors d'aquella noia de dinou anys, petita-bonica, generosa com una clavellina escabellada, que de tan riallera li ha quedat un clot a cada galta, que té'ls peus tan menuts que'ls sabaters s'ho diuen, i les mans breus tan fines com les flors d'aromer; d'aquella noia que de les montanyes li agrada la ginesta que's veu de lluny i les violes que s'hau de buscar entre les mates, i, sensible com es, s'adormiria somniant en els recons on l'aigua hi remoreja.

I sé com aquests amors se lliguen i somriuen amb sobtilitats i delicadeses i, fins sé els petits nuvols que'ls ombregen i sé com se fonen desseguida.

Quan ell la va conèixer, ja's va veurer perdut. Tota la seva figura de gegant bondadós se va sentir inclinada envers aquell caparró amorós, pentinat amb sentiment, que li arribava tot just al mig del cor; i ella, quan se va adonar del tronollar humil d'aquell home que la podia matar d'una abraçada, se'n va sentir dolçament vergonyosa i, tan petita com es, de mans breus i peus xiquets i boca remenuda i cintura delicada, va obrir els ulls grossos—tan grossos!—i va somriurer confiada per tancar-los després i romandre temerosa.

I temerosa no n'havia d'estar per rès, la honradesa d'aquell home la mostrava en les seves faccions grosses i dures que l'amor per ella ennoblia amb una dolcesa inacabable, com les fons generoses que ragen de les grans roques austeres. Sentia una passió inmensa i forta que naixia d'aquell sentiment de lo diminut i delicat que havia experimentat al veurer aquella noia.

I lo primer que li va dir va ser que l'amor més gran no es pas aquell que encent tot l'home i el llença febrós i perdut als peus de l'estimada, sinó aquell que fa com un nús que es sent al cor, com un doloret que's localitza, que un se voldria tocar i fer-lo saltar amb l'ungla i que fa sofrir i que no deixa dormir i que's coneix desseguida per lo que esbarría la cara i torna els llavis pàlits. I quan li va haver dit això, va creurer's que havia dit massa: que lo del amor que encent tot l'home, i el llença perdut i febrós als peus de l'estimada, no li havia d'haver dit.

I ella li va parlar com una nena i el va mirar com una dòna, com no l'havia mirat mai, i ell quan va saberli aquell gran cor de dòna que se li va abocar als esguarts candis dels ulls grossos, se'n va sentir encare més enamorat, però es va proposar festejar-la i mimar-la amb delicadeses i sobtilitats com a una nena; i en la nena hi pensava sempre, davant i darrera d'ella, i en la dòna no més hi pensava a soles quan fantasiava de cara al porvenir.

—¡Que petita que ets! ¡Com t'aixecaria enlaira!—li deia un dia festejant.—Si'm condemnessin a portarte a coll tota la vida, no'm cansaria mai.—

Ella'l mirava com volent dir:—¡Oh! ¡ja! ¡ja!—I ell afegia:

—No ho vull dir sols pel gust amb que t'hi portaria, no... Vull dir per lo petita que ets. No'm privaries de rès. Tenint'he recolzada al braç podria ben bé escriurer sense que'm tremolés el pols, i podria treballar .. ei! si callessis...—

I li deia «si callessis», perquè de xerraire ho era un poquet massa; mai li callava, i li explicava tot; coses de quan era petita, del colégi, coses d'abans de coneixe'l, del dia de conelxe'l i estimar-lo, que... are ja li podia dir, va ser el meteix dia; coses de des de que l'estimava, coses de quan

(1) Del llibre de recent publicació *Proses d'amor i de pietat*.

fossin vells... I aquella boqueta pasturera no callava mai, com una calandria, i tot ho deia amb un allunyament de malícia, amb una adorable irreflexió a voltes que ell li volia corretgir, però's repensava desseguida...

—¿Que anaves a dir?—li preguntava allavors ella al mig de la conversa, perquè ella era sensible en l'amor i s'adonava de tot, i tot la preocupava un instant profundament fins que en un altre instant se li esvaïa.

—Rès... cónta, cónta!—s'apresava a respondrer ell.

Hi havia allavors un moment de dupte, de silenci, de dolor; ella repetia la pregunta amb esperament; ell tornava:

—Rès... Cónta, tonteta, cónta!—I es posava a somriurer per escoltar-la. I ella, arronsant les petites espatlles abrigades amb la *marta* que ell li va regalar i que semblava que un dia li pegués fer mal amb les ungles de les potes que li penjaven sobre els pits de verge, tornava a parlar arrimant-se, gradualment, i sense pensar-hi més. I ell escoltava com un benaventurat, somrient, amorós... Devegades era ella que, sense com va ni com ve, s'interrompia per exclamar:

—M'enganyaries molt si m'enganyessis...—

I ell reia... I devegades havia de riurer més i més per fer assecar aquells ulls grossos d'ella que s'humitejaven i perquè no acabessin humitejant-se els d'ell.

Altres voltes, mentres ella parlava, an ell se n'hi anava el cap en somnis.

—¿En que penses? Digam-ho!—exclamava ella com una criatura que fa'l peterrell.

I allavors ell s'explicava i si a la promeseta li donava per callar, escoltant-lo, ja se'n veia apurat a estones aquell home que mai havia estat massa pròdic de paraules.

Devegades li contava rondalles com a una nea, i aquelles en que hi sortia una petita princesa hermosa les hi repetia sempre amb més sentiment. Rondalles, contes i cançons si'n va apendrer, i sempre en volia més com si fossin lleminadures! «La filla del Carmesí» que de tan petiteta que era no's sabia calçar ni vestir, an ella li plavia molt. I també li agradava lo que li contava del «ratoncito Perez que compró medio real de cascarilla», per més que això del «ratoncito Perez» ella's creia que'l trapacer s'ho inventava i no hi valia que ell assegurés que ho havia sentit contar a Cuba, quan hi treballava, ignorant que un dia...

—Quan treballaves allà, ves qui t'havia de dir que un dia ens coneguessim. ¿Quants anys devia tenir jo allavors?—I la conversa se'n anava dolssament per aquells camins, i tornava a contar que si ella allavors anava al col·legi i que la monja, una «sor» baixeta, vermella de cara, que caminava coxejant, sempre li deia...

Ah, l'adorable xerraire! Com l'aixecaria enlaire ell si gosés! ..

—Com més petita es la nou, més soroll mou—exclamava devegades de tan atabalat.

Perquè si que ho es de petita la enamorada.

I s'ha convensut tant que an ell li agrada aixís que n'està del tot contenta. Abans encare, quan se trobava al costat d'una noia, llambregava amb picardia si l'altre li passava gaire, i una sola vegada que'n va trobar una que gairebé era tan baixa com ella, ja va fer correr desseguida que n'era molt més.

Però s'ha convençut tant que an ell li agrada, que are per rès del món voldria creixer, i fins més d'una volta li ha preguntat si volia que's fes monyo baix que semblaria encare més petita.

Quan ell, als vespres, per anarla a festejar, puja la escala de la seva casa humil, xiula aquell troç de «La presó de Lleida», quan el pres demana a la princesa petita-bonica les claus de la presó; ho xiula amb sentiment d'enamorat. Deixa la dolça esclavitut de la feina, deixa la claror i la llibertat del carrer, i, anyorat de no haver-la vista des de'l matí, puja la escala tan depressa i

amb tan dalit que, amb la força que té, cada vegada que s'agafa al passamà, per saltar tres o quatre graons, la barana trontolla i tots els veïns se n'enteren i diuen:—Ja puja. Ja son les vuit.—

Tan seriò que era abans, lo que es are arriba a fer unes coses!

Més d'un cop a mitja escala s'ha deturat cregut de que feia massa criatura aquell dalit, però al veurer-la an ella que l'espera en el replà del darrer pis, d'una pitrada es a dalt.

I que no esbufega, nó, al arribar-hi, i que li pot dir desseguida un enfilall de paraules amoroses sense pendrer alé, i que, si gosés, se la enfilaria al bras i l'aixecaria enlaire com els pares a la filleta que'ls surt a rebre...

La mare d'ella—que encare jo no n'havia parlat—va esverada. Coneix molt a la seva filla i té por que s'hi marfongui massa...

Devegades no li vol sopar i han d'esperar que l'enamorat vingui i que la renyi i que, rient, li posi la primera cullerada a la boca.

—Que n'està, que n'està de... vosté!—diu la mare, creient-se arreconada.—Ja cal que *me* la estimi força!

Ell somriu serenament, però la pobre dòna va esverada. Ella sab de molts homes que van amb mala fè i que saben dissimular com anyells; ella sab de noies com la seva que han rigut sempre i un dia ploren llargament, i els mira festejar, els mira amb una barreja de goig i angunia.

Ell ja el coneix, ja, aquell temor, i si no creies que es degut a la afecció de mare, se n'ofendria. Altrament ¿que li pot dir a la pobre dòna, si tampoc l'entendria; si ell mateix no se ho sab ben explicar? An ell, no li agrada espontanejar-se amb els demés, ell no conta rès a cap amic... N'es egoista d'aquell goig intensíssim d'ell..., d'ell sol... d'aquella emoció inexplicable i corfonedora per l'adorable figureta.

¿Ell portar males intencions? No més n'amaga una d'intenció i no es dolenta.

La d'aixecarla un dia ben enlaire amb els seus brassos d'acer com una cosa santa que's mostra al cel, i quan la tingué enlaire, aguantant-la per la cintura sense fer-li mal, no baixarla fins que li fes ballmanetes. ¡Oh! I que més d'una vegada els brassos se n'hi han anat a fer-ho i no ha gosat. Devant de la mare n'hi pensar-hi. Però quan estan sols n'hi venen unes ganes... Agafarla per la cintura, de sobte i somrient, i aixecant la enlaire desseguida, i ella que's posarà tota vermella adalt, com una fruita encesa ben lligada a la branca. Quin gust li donaria sospesar aquell còs adorat, diminut, de flonjors i tendresses esborronadores!

Un dia... un bon dia aquella obsessió el duria a fer-ho. Un bon dia es diumenge, i la mare un diumenge els va deixar sols al balcó. Ell mirava el còs de la estimada repenjat a la barana dura, la cintura brincada, una cama enderrera, l'altre fent moure el peuet ajogassat com un colom entre els barrots del balcó. Abaix al carrer—el carrer humil de gent treballadora—era plè d'alegria. La canalla jugava. A la cantonada un piano de maneta tocava desafortadament. Unes noies dintre una escala ballaven. De tant en tant la blancor de les faldilles sortia voleiant de la foscó de la entrada petita i llepava la llenca d'acera. Un home amb un carro tot plè de taronjes, cridava de cara a la gent dels balcons i una llepada de sol vermell de tarde s'extenia per tot el carrer.

Ell l'enamorat, amagant l'intenció, s'ha ficat dintre. Ella la enamorada l'ha seguit.

I aixís que entrava, ell l'agafa d'un brassat per la cintura com una garba de flors, i aixís que l'agafa d'un brassat per la cintura com una garba de flors, s'ha sentit un xiscle de la mare que ha entrat pantejant, com si hagués vist un lladre, amb la cara esbarriada de por. Fins que ha fet un sospir com a qui li passa un gran perill frec a frec i s'adona que s'ha salvat.

La enamorada obría els ulls grossos i vingia mirar an ell que estava tot sospés i a la mare que

FESTA

mirava a terra amb fixesa i feia anar el cap amunt i avall.

Ell l'ha mirada dolçament a la enamorada i ella l'hi ha demostrat una confiança cega i ha probat de somriure.

La mare al veure el somriurer de la noia, s'ha indignat més i ha dit unes coses... unes coses... I ella semblava demanar al enamorat que's defensés. Però l'enamorat no més era bó per dir:

—Calli... calli... calli...!

No podia rès més. Aquella dòna no l'hauria entés, segurament. Aquella intenció subtil que portava d'aixecar la nina enlaire i fer-li fer ballmanetes ¿com la podia comprendre? Hauria semblat una excusa a la mare malfiada i els hauria ofés encare més.

—Calli... calli... calli...!

I agafant el barret ha fugit. La noia ha plorat. Ha plorat i ell l'ha sentida perquè s'ha quedat a escoltar una estona a la porta, indignant-se de que ell, que tenia pit per a embastir-ho tot i brastos per desfer-se dels més grans obstacles, an aquell mal entés d'una pobre dòna no hi pogués fer rès.

Ella ha plorat més fort i la mare cridava.

Quan l'enamorat ha arribat al carrer ha sentit la veu d'ella que cridava des de el balcó.

—Adeu... adeu...—li feia amb una mà, mentres amb l'altre s'aixugava els ulls.

Ella si, ella si que hi tenia confiança, ella si que l'havia entés.

—Adeu... Adeu...—I com una bogeta li ha tirat un petó. La gent del carrer mirava, maliciosa.

Ell se tomba sovint i quan era més lluny l'ha vista amb la mà petita extesa sobre'ls ulls—els grossos ulls que ell sabia,—per lliurar-se del sol i veure'l bè.

I ell, l'home robust i ben plantat, quadrat d'espalltes, s'ha sentit tan plé d'emoció que ha tingut que caminar poc a poc per arribar a sa casa, i allí asserenar-se i pendre resolucions series en la llibertat de la seva cambra de solter.

Al endemà va a casa la enamorada; puja poc a poc, sense xiular; truca; i, resolt, ficsa el dia del casament.

La enamorada dolça, riallera, confiada, petitònica, es torna groga i s'espanta, com si allò fos un càstic, com si ella ja fos prou felissa amb aquell festejar al que li volen posar terme.

Però després—mirant an ell, mirant a la mare—se posa contenta i plora.

R. Serra i Sentís

A la memoria d'en Ferrés-Costa

El diumenge 14 del corrent, tingué lloc en el local de la societat «La Vicentina» de Sant Vicens dels Horts, la vetllada necrològica d'homenatge a la memoria del ilustre fill d'aquella vila que es digné Pere Ferrés-Costa, mort en la ofensiva de l'Artois el dia 9 de Maig del 1915.

A l'acte hi assistiren ademés de alguns periodistes de varis diaris de Barcelona, molts particulars i amics admiradors de l'homenatjat, nutrides representacions de Barcelona, Bordeta, Colonia Güell, Santa Coloma de Cervelló, Sant Joan Despi, Molins de Rei i d'altres.

En representació de FESTA hi assistí nostre Director M. Gras Vila.

A les quatre hores de la tarde es començà l'acte que fou presidit per l'Alcalde d'aquella vila, don Andreu Amigó qui representava al Ajuntament, el jutje, el secretari i varis regidors.

Es reberen com una quarentena d'adhesions entre les que recordem les de Na Carme Karr, Mossèn Ramón Garriga Buxadé, Joan Santacana, Sindicat Agrícola de Sant Boi, Ateneu Familiar, Alcàntara Gussart, Mercé Padrón, Llorens Jou, Lluís Via, J. M. de Sucre, Casal Catalanista del districte V, Joventut Nacionista de Catalunya, La Nació, Sara Llorens i moltres altres.

El senyor Pau Modolell feu un discurs d'obertura enaltint la memoria d'en P. Ferrés-Costa al qui seguiren en Miquel Perramón qui lleigí «Els soldats de Catalunya a França» d'en J. Castanyer. Nostre Director en M. Gras Vila pronuncià un discurs recordant les estades del plorat amic entre nosaltres com també les hermoses iniciatives que alimentava son cor. Al esser anunciat el parlament del senyor Gras un fort aplaudiment va saludar-lo com aixís fou també rebut amb aplaudiments el nostre amic en Ramón Vilaró i Guillemí President del *Foment del Teatre Català* al esser anunciat per a llegir son parlament. En Alfons Ribó lleigí «La llevor dels Heroes» d'en V. Solé de Sojo. En Josep León, redactor de *Las Noticias* lleigí un treball enaltint les habitnts meritories del que havia sigut company seu de redacció. En Faust Casals i Bové, recità l'hermosa poesia inèdita escrita expofès per a aquell acte «La mort de l'Ida» de nostre ilustre amic el delicat poeta Apeles Mestres. El mateix senyor ne llegí una original seva nomenada «Càntics de les terres tristes» que fou aplaudidíssima. Les composicions poetiques «Els presos», «Crepuscular», «La Brema», «Madrigals» i «Montserrats» originals d'en Ferrés-Costa, foren llegides per en Sans i Quintana i en Parramón. En P. Pineda Verdagner lleigí un treball del doctor Martí Julià, com aixís també un d'el nostre amic Ambrosi Carrión que obtingueren llars aplaudiments.

El doctor Solé i Plà que ostentava varies presentacions feu un discurs eloqüent. En P. Casals i Bové lleigí la poesia inèdita de l'eminent Angel Guimerà «Servia», i finalment l'amic en Joan Vives i Borrell organitzador entussiasta de la vetllada en nom de la comissió organitzadora feu un vibrant parlament agraint l'assistencia a n'els presents i el treball de quants s'interessaren i prengueren part en l'organització de l'acte. El parlament de clausura correngué a càrrec d'el individu de la Junta Permanent de l'Unió Catalanista en M. Serra i Moret.

La concurrencia que omplenava amb excés la sala escoltà amb vera devoció aquelles paraules fervents gairebé oracions dites per aquells que s'honoraven al dir-se amics d'aquell que sapigué honrar-se en vida i mort heròicament.

En diferents ocasions se vejeren omplers de llàgrimes els ulls d'aquells que se sentien, si apressats, joiosos també, de la justícia que amb l'homenatge retut, es feia a la excelsa memora d'en Ferrés-Costa.

L'acte en conjunt fou un acert i un èxit.

V. M.

Proses d'amor i de pietat

Sots aquest títol ha publicat un elegant volum de narracions el delicat poeta R. Suriñach Senties editat per la *Il·lustració Catalana*.

En Suriñach Senties ens ha demostrat una vegada més amb el seu nou llibre que es un narrador exquisit, puix el seu estil delicat sempre, i la seva visió poètica, no decauen un sol moment portant l'atenció del llegidor fins al fi.

«Els empleats de can Pons i Companyia», «Les joies de la núvia», «El Nadal del revissor», «Els companys de redacció del *Dijous artístic*» i «Petita-bonica», que donem als nostres llegidors en un altre lloc, són noveletes que impressionen per la delicadesa del assumpte i la naturalitat amb que són descrites prescindint sempre d'una preparació buida per anar directament a l'acció que sempre es ben escaienta.

«Proses d'amor i de pietat» es un èxit pel seu autor l'exquisit poeta R. Suriñach Senties.

X.

D'UNA COSTELLADA

A uns companys que'm conviden a una costellada i als que m'acompanyaren a ferne una. L'estiu passat.

Mercès: moltes mercès pel convit, pro vos agrairé que prescindiu de mi en la vostra excursió. No'm tempten les vostres alegries ni'm tempta la promesa tranquil·la d'un dia de llum, de muntanyes, de camins, pinars explanades, més boscos i més pinars, cimals i panorames; rialles, contemplacions, explendideses, migdiades de panxa al sol, etc., etc.

Es bell, serà bell; un espectacle; prò renuncio a tot davant el remat de festa d'una costellada de sensació. En el programa m'hi sobra aquest número.

Passo per tots els sacrificis, per tots menys pel de mastegar una costella a la font del rector. Llevarme a una hora inverossimil, cenyir-me bandes, vestir-me de pellingos, baixar l'escala amb mistos, saludar al vigilant... caminar, caminar molt, suar més, aguantar les bromades d'alguns dels vostres companys que n'hi han de molt brutos, sobretot quan se troben al camp... Tot, tot això sí; s'ho val la jornada.

I no es perquè a mi no m'agradin les costelles; sí, sí; m'agraden molt; sobretot les grosses. I no vos cregueu tampoc, que no n'haigí anat a fer mai cap de costellada. Vaig anar-ne a fer una, una vegada, i no m'han quedat ganes de tornar-hi.

Vaig anar-la a fer a Santa Creu d'Olorde. Allavors em trobava jo a Molins de Rei i amb uns altres bons companys, estiujants en aquella vila, varem acordarla. Va durar uns quants dies que amb ells no parlavem sino de la gran costellada. Ens reuníem diàriament per a anar a fer un passeig vers a la font del rajolí, molt aprop del poble, i allí diríem sobre el número de costelles que hauríem de menester, sobre l'amanida despampanant que les acompanyaria. Allí demanèu de pebrots i tomàtes i olives i pernil i bacallà i anxoves i... ¡ui! vos asseguro que era una senyora amanida la que'ns proposavem. Els utensilis varen mereixer força la nostra atenció. Que l'un duria plats, l'altre ganivets, l'altre tova-

llóns... Ah! i les graielles; va haber-n'hi un que va fer-nos atinar en les graielles...

I va arribar el gran dia. Varem reunir-nos molt dematí. Feiem tots una cara de sòn! Allí varem passar revista de persones i de coses. Tots hi erem. Des de'l cuiner de la colla En Josep Antòn, la figura de més bulto que duïem, com corresponia an el seu càrrec, fins al últim i més inútil comparsa, que, si no m'erra la memoria, era un servidor de vostès.

Això sí, de carregats tots n'hi anavem prou. De pans no més n'hi duïem mitja fornada sense contar les tornes, que per *supuesto* no varen arribar a Santa Creu. Acomodades les càrregues a nostres respectives esquenes, empengueren el camí. Per cert que quan ja havíem donat una quarantena de passes enllà del poble sentim que'ns cridaven amb força:

—Senyorets! Senyorets!

Al tombar-nos vejerem a la minyona d'un de la colla que'ns perseguia atrafegada.

—Senyorets! Senyorets! Que's descuiden les costelles!...

Nostre primer intent fou el de palpar-nos el pit... tots les teníem a lloc; no eren les nostres les que'ns havíem descuidat. ¡Ja m'extranyava a mi! Doncs per força havien de ser les de la costellada. Efectivament. Fou una distracció del cabo furriel, prò vaja! fins sembla que per molt furriel que se sigui, les costelles no deuen descuidar-se mai en una costellada! I al passar la revista, hauríem notat la manca d'una agulla de cap i en canvi ningú va atinar en les costelles doncs ja les donavem per descontades. En fi que si no'ns arriben a avisar i nosaltres no'ns en adonem fins a mig camí, allí mateix hauríem hagut de variar el programa i anar a fer una amanida en lloc de lo que havíem concertat.

El camí va transcórrer agradabilíssim. Va haber-hi's rellevos conseqüents; converses animades, contes de totes menes, jocs i expansions en difusió. La amenitat se la duïen els nostres caracters que hi eren en varietat. N'hi havia un, el cuiner, que vos he anomenat més amunt, que per sa corpulència extraordinària ens inspirava tanta amistat com respecte. Prò no es que signés cuiner no, aquest xicot. I ara! Això de la culinària no més ho exerceix quan se tracta de couer costelles a la brasa; i encare, especialitzant més, quan se tracta de coure-hi les que li pertoquen an ell, perquè, en vritat i dit sigui sense ànims d'ofendrel, amb les nostres no s'hi va mirar pas gaire. Fora d'aquestes circumstancies es tot un erudit en creació. Un entusiasta de les creus romàniques, de les coses arquitectòniques i dels plats de patates a curull. Naturalment que quan se tracta de patates no s'entén d'arqueologies. N'hi havia un altre En Lluís, que es el revers del anterior. Aquest es tot magristó. No coneix el greix sino per la amistat que té amb el primer. Feia venir llàgrimes als ulls, veurer les seves pantorrilles oprimides per les bandes. Feien el mateix efecte que hauria fet el seu bastó si n'hi hagués posat una. Anem a dir per xò que pitjor efecte feien sense bandes. No sé que dimoni li va passar que's tingué de treurer les bandes i, com que duïa el pantaló curt d'excursionista, deixà les cames al descobert. Nosaltres prou li deiem tots: «Tapa! Tapa això!...» D'un diàmetre tan insignificant i tan cobertes de pels llarguíssims i esgarrifosos per tots cantons, allò semblaven un parell d'escura-pipes que haguessin caigut en mig de la carretera. Aquest es un xicot sportsman; no més parla que de tennis, de raquetes, de Deu Nostre Senyor i d'una xicoteta pistonada que li agrada molt. En Juli, un altre, posseïx la última condició del anterior, però pluralitzada. Aquest per una xicoteta, qualsevol, ens donaria moltes raquetes de tennis, moltes creus romàniques, i fins moltes costellades. En Ramon que es un tíu amb més gramàtica parda que llatina, i això que de llatina n'ha fet dos anys i de parda no crec que

FESTA

n'haigi fet en lloc. En Pere, el més trempat, que escolta a tothom i's riu de tot lo que escolta.

Tots erem bons amics i'ns aveniem. No obstant alguna discussió varem tenir sobre el *gat* i les olives. Allò era un escàndol! Semblava que tothom hi tingués un dret a xerricar de l'un i a picar del paquet de les altres! La qüestió no va passar a majors perquè'l que's queixava acabava per fer com tots. El més formal, val a dir-ho, era'l cuiner; a cada oliva, a cada trago que'ns engolïem pel camí, li semblava que robavem un al·licient a la fontada.

Ales nou varem arribar a Santa Creu i totseguit devallàrem fins a la font del rector.

Allí *fué Toya!* La calor, el cansanci i l'aïllament i abscondidesa de la font, feren que allí'ns desenpelleguéssim de l'americana, elàstics, camisa, etc., etc. Es a dir, l'etcètera etcètera no va passar d'aquí; de la camisa. Aixíns comensarem a maniobrar. Ben mirat feiem el nostre fàstic tots plegats. Semblavem un rastre, un abandono, dels homes de les cavernes que s'haguessin descuidat un bocí de parentela a Santa Creu. Prò nosaltres lo que no perdiem de vista eren les costelles. Allí'l nostre capataç va estèndreles damunt de tovallóns. I una per una les anà rentant. Després els pebrots, després els tomàtecs...

Mentrestant els desocupats, En Juli i jo que ni netejàvem ni'ns entrenenïem en cercar llenya, varem encendre-hi un cigarret, varem enraonar. Va explicar-me ses impressions d'una forastera de Sant Bartomeu; de la festa major de Sant Bartomeu; d'unes senyorettes de Sant Feliu que també hi eren; de la festa major de Sant Feliu; de la que s'apropava de la nostra vila...

S'apropà En Lluís i'm demana un cigarret que l'empresonà en una capritxosa *boquilla*; jo crec que troba més gust en les *boquilles* que en els cigarros. En Lluís va explicar-me que el dia abans s'embarnissà la raqueta nova; que havia escrit una nova carta d'amor. I van seixantadues! I això que cap havia arribat al destinatari... En Ramón al passar amb un feix de llenya a l'esquena va dir-nos una semblança de mal gust...

En Josep Antón no estava per a rès. Allí encloatat al peu de la font, vinga netejar, vinga rentar i esbandir. De tant en tant feia un crit renyant a son germà Cisco perquè cridava massa i an En Lluís perquè no l'ajudava. Oh! i la serietat que hi gastava en la seva feina. Esbandia les costelles amb el mateix respecte i carinyo amb que hauria espolsat uns pergamins del segle XIII.

—Mentrestant podrieu preparar l'amanida vosaltres!—ens va cridar.—I ja podeu començar a fer foc que escalibareu els pebrots.

Aixíns va fer-se. Cercats per uns pedriços varem aglomerar els brins de llenya. El moment de calar-hi foc va ésser emocionant. Tots voltàvem amb cara d'ansia l'improvisat fogó. Fins En Josep Antón va apropar-s'hi amb un parell de costelles a la mà.

Al contacte del foc, la llenya espeternegà; petava, petava molt però no s'encenia.

—Qui l'ha sapiguda trobar aquesta llenya?

A la fi va encendre's i feu una flamerada viva. En Ramón ja volia tirar-hi els pebrots.

—Espere't, ximple, espere't—li feu en Josep Antón—hi ha que esperar que fassi caliu.

Caliu m'has dit! En acabada la flama, acabat tot. Es clar. Ja ho va dir-ho el capataç que aquella llenya era massa prima. Semblava mistos de vigilant. La comitiva tornà a cercar llenya i...

En fi, els pebrots s'escalibaren, es a dir, no s'escalibaren del tot prò'ns semblà que ja s'havien escalibat prou. Entre tots els tallàrem a tires, ferem a troços els tomàtecs i les cebes, repartirem les olives, esqueixàrem el bacallà, ho amaràrem, tallàrem el pa a llesques... i ho deixàrem tot a terra amb cuidado i a punt de solfa, per a anar-nos a coure les costelles.

Jo no sé que rediantre's manegaven tots plegats vora del foc perquè no hi havia caliu, i s'havien d'anar coent les costelles amb la flama i al

tanto de que no's cremessin. Cansat ja de tanta espera vareig sobornar a uns quants per a que comensessin a menjar-nos l'amanida i fou tant ben rebuda l'idea que al cap de poc ja estavem tots esmorzant menys En Josep Antón que'n protestà:

—Homes! Això no està bé. Espereume a mí. No menjeu encara. Ja menjarem tots junts.

—Sí, sí! Esperar-lo! Vaia un pervindrer! Feia una hora que estava fent gimnasia amb una mar de complicacions culinàries i total havia cuit dues costelles.

Optàrem per no esperar-lo. Ell s'enfadà una mica. Va rebelar-se i quedant-se les dues costelles per a ell, vingué a juntar-se amb nosaltres.

—Qui'n vulgui que se les cogui.

Quant amb l'amanida no vareig treurer les tripes aquell dia, em sembla que mai més de la vida les treuré. El plat de porcelana plè de tota aquella sanfaina i amb més brossa que amanida, em semblava una galleda d'escombraries. L'oli ja no era de color d'oli. Era d'un color ductós que excitava el sanglot. Les tires de pebot arrossegant-se per tota aquella brutícia, em feien l'efecte d'uns cucs fastigosos que's rabejessin en la llur menjadora infestada dels propis excrements... El pa, que havíem deixat cuidadosament en llesques damunt els tovallóns extesos al sol, estava ja colgat de terra i babeijat, de mil voltes que dos goços l'ensumaren...

I no era tot això lo que'm feia més aprensió, sinó la tranquil·litat amb que'ls altres s'ho engolien ben lluny d'atinar en les meves preocupacions.

Quan tothom estigué llest, ens trobàrem en que no hi havien costelles cuites. Al cuiner ja no li corria pressa perquè ja s'estava menjant les d'ell. I aquí vingué que entre tots voltàrem el foc. L'un hi afeigia llenya, l'altre l'encenia. El cuiner, agafades en un mànec de fusta que allí mateix hi havia aplicat improvisadament, aixecava les graielles en alt per a que les costelles no rebessin tota la foguerada. Quan la flama s'anava extingint, anava apropant-les-hi. I quan era del tot extingida, quan En Josep ja havia deixat que les graielles descansessin damunt del fogó, llavors En Cisco i En Ramón bufaven el caliu per a que's revifés... i totes les costelles es cobrien de cendra i brossa, que feia goig de mirar-les. En Josep una vegada, ja empipat, va tirar una costella pel cap del Cisco.

Mentrestant per terra donava també glòria de mirar-hi. Les costelles crúes, una aquí, una allí, totes escampades; olives, plats, ganivets, tovallóns, pebrots, (restes de l'amanida) tot, descansant en confusió per terra. Semblava que hagués arribat la tardor a l'arbre de Nadal i que allí hagués deixat caurer totes les seves penjerolles.

Costelles! Vareig mossegarne una que'm feu venir esgarrifances. Crúa, ben crúa encare, car no teníem paciència per a deixar que's coguessin lo suficient, terroses, plenes de cendra... el goç va menjar-ne més que jo.

Amb les mans i'ls morros, diguemne llavis, enllardissats vareig precipitar-me a la font per a rentarme. En acabat, això sí, un bon traguet amb el *gat* amb grans protestes dels meus companys que varen trobar-lo exagerat.

Valdrà més que passem per alt quants detalls m'excitaren els nervis. Un colp llestos i aplegats tots els utensilis, no sè de qui va ésser la excel·lent idea de muntar fins dalt la Creu. Empatxats de l'esmorzar varem empendre'ns la pujada. No n'hi havia cap que pogués dir fava. Jo tenia la costella entravessada a l'esòfag que semblava talment que me l'hagués empassada amb òs i tot. Els mil i un tragos d'aigua i de vi, no havien estat prou per a empenyer-la cap avall. I em sentia en el ventre un rebombori d'aigües que's gronxaven amb els sotrats del camí com si estiguessin dins d'una bóta. En la boca m'hi havien quedat tots els gustos indecisos d'aquelles porqueries que m'havia esmorzat.

I ves puijant... puijant... i suant com un ma-leit, com no deu suar un criminal després del seu delictes; per la suor ja no era del cas passar-hi el mocador. Per què? Era qüestió de deixar-la que anés regalimant, que m'anés empapant de la seva humitat, de la seva mullena.

Ja som a la Creu! Ja som al cim! Quin panorama! Quanta bellesa! Quant cansanci! Quin sol tan candent! Allò no era viurer. Aquell sol me matava; m'asfixiava. Qui du aigua, eh? qui du aigua?—vareig cridar. En Ramón, beneit sia en Ramón que me'n va oferir!, en duia quatre dits en una botella. Me n'has de deixar per a mi, sents?—va dir-me. Aquells dos dits que'm tocaven un colp trets els comptes, lo que feren fou excitar-me més la sed.

En Lluís volgué posar-se còmodament; desgrenyat, brut de pols, sense bandes (uix!) mig còs nú completament i amb una cara de selvatge ermità que li feien fer els seus ulls enormement badats i ixents del cap, s'ajassà damunt la terra. ¡Com devia cremar! i extengué el parasol per a que li fes ombra a la cara. Quina fatxa! Oh si, si! Lo que he dit; un home de les cavernes! Un home dels més rars que devia haver-hi entre els homes de les cavernes!

Algú tenia humor per a mirar amb els binocles. I en Josep encara destapa dues llaunes de sardines i repartí pà a tots.

—I tu—em digué—per què no'n vols? Ja has acabat la gana?

—La gana i'ls quartos.

Al cap de mitja hora empeníem el retorn. Els aconteximents aquells ja m'havien fet els seus efectes. M'assaltà un dolor d'estómac desconsolador, i uns recargolaments de budells que... No, vaja! Impossible donar un pas!

Apenes caminades quatre passes, i entre l'ombra dels pins, els meus budells cridaren l'alto i la caravana s'aturà i'm voltà solícita distraient-me amb contes i converses en un rotllo pintoresc, tots asseguts damunt de l'herba.

De sopte, quan la calma semblava apoderar-se del meu ventre desdixat, En Cisco pegà un brinco formidable tot cridant fora de sí, quasi desvariejant, i expolsant-se la mà d'on ne saltà un escorpi:

—Un escorpi! Un escorpi! Socorro!

Mentre'ls uns mataren l'escorpi, els altres calmaren al pobre xicot, que desconcertat del tot i amb cara blanca i espaordida ens preguntava:

—Voleu dir que no m'ha enverinat? Prò oi que m'en hauria sentit si m'hagués picat? Oi que fa mal quan picà?

A passos precipitats varem baixar fins a càn Serra on en Cisco i jo prenguerem aiguanaf. I, després, seguirem el camí cap a Molins de Rei. Jo vareig caminar tot el trajecte apoiat en el braç solícit d'en Pere, doncs de tant en tant i bastant sovint m'acometièn els recargolaments de budells que'm feien deturar uns moments.

Quan vareig arribar a casa ja estava ben al·liviad del ventrell. Vaig sentarme, i millor posarme en un balanci fins que a l'hora de dinar, més per rutina que per gana, vareig assentarme a taula.

Quina altra cosa, companys! La blancura immaculada dels plats i la sopera que's destacava al mig amb ses curves magestuoses llençant en laire la fuma de la sopa; la transparència cristallina de les copes curulles d'aigua fresca; la lluentor dels coberts; la pulidesa del pà tallat en llesques dins de la panera de ribet brillant... descansant tot en la netedat de les estovalles... Vos asseguro que la agradabilitat del contrast va fer-me menjar amb gust i sense gana.

No, no, companys; ara que he fet memoria d'aquesta costellada, de la única costellada que en una vida he fet, insisteixo en lo que vos he dit i refuso decididament la vostra invitació.

Vos prego que no ho prengueu com una mala

voluntat o despreci. Prengueu-ho... com un escrupol; si voleu i feuvos càrrec de que, *gal escaldat*...

Vos desitjo força divertiment i un bon profit de les costelles. Després, a mitja tarda, si es que no vos heu cansat i esteu en disposició, passaré per casa de quecún de vosaltres i, junts, anirem a donar un vol per les Rambles.

SANTIAGO GRAS.

FESTA DE GERMANOR

Societat coral «Joventut» i Grop Excursionista «Gorc Negre» de Les Corts de Sarrià.

Atentament invitats per la Junta d'ambdues societats a les Festes de Germanor que amb motiu del aniversari de la fundació de la primera i de l'inauguració oficial del seu nou hostatje l'altre, varen organitzar per a'ls dies 13 i 14 del corrent mes, tingerem el gust de assistir-hi. Resultaren molt animades.

A dos quarts de deu de la vetlla del primer dia el Reverent Mossén Jaume Oliveras, Director del Seminari Major de Sacerdots, donà en el casal de dites Societats una interesant conferencia va parlar sobre'l tema «Excursió a Montseny» il·lustrantla amb algunes projeccions lluminoses i principals vistes de Montseny. La peroració durà hora i mitja en la que dit sacerdot exposà molt clarament i amb tota riquesa de detalls la excursió a dit lloc fent-ne al ensem un estudi geològic no, per lo general, mancat d'importancia. Fou molt aplaudida al finalitzar per la concurrencia que omplia de gom a gom les espaioses sales de dita societat.

Al endemà, dia 14, a les quatre de la tarde, tingué lloc a la Plaça de la Concordia una escullida audició de sardanes a càrrec de la coneguda «Colla Barcino» la que tocà admirablement «La Segadora», Segura; «Festa Major», Morera; «Ofrena», Forner; «Camprodón», R. Morera; «Records de ma terra», Serra i la «Nit de l'amor», Morera.

En els intermedis la «Societat Coral Joventut» amb la cooperació de les societats corals «Catalunya» de Sarrià, «Unió» i «Univers» d'Hostafranchs i «La Violeta» de Cornellà cantaren amb gran justesa les següents composicions del immortal Clavé, baix la direcció de l'eminent mestre En Carles Ferrer Clavé «Pel Juny», «Els Pescadors» i «Xiquets de Valls» que foren molt aplaudides.

La concurrencia fou numerosa i distingida. Felicitem coralment a dites societats per la organització de dites festes, que tant brillants resultaren.

A.

AVIS IMPORTANT

Advertim als col·laboradors espontanis que deuen enviar l'original en sobre obert amb la nota «Original d' impremta» i franqueijat com a tal.

Els que vulgan incloure-hi carta o enviarlo tancat per a major seguretat, incloguint-hi un segell de cinc céntims per a el pagament del carter.

De no fer-ho aixís, ho sentirem molt, però no publicarem cap treball que no s'ens envii amb aquesta forma.

Amb motiu de la censura a que es sotmesa la correspondència a Fransa, el Govern francès publicà un decret, advertint que les lletres escrites en una llengua que no fos reconeguda oficialment serien interceptades.

El diputat pels Pirineus Orientals, senyor Brousse, català, telegrafia al Govern demanant per a el català els mateixos drets que pels idiomes oficials.

Vegis la contesta del Ministre, accedint als desitjos del senyor Brousse.

«París, 9 de maig de 1916.

Senyor diputat i estimat company: En resposta al telegrama que heveu tingut a bé dirigir-me el 23 d'abril, a la vegada que al senyor president del Consell i al senyor ministre de la Guerra, tinc l'honor de fer-vos avinent que en raó dels motius indicats, l'autoritat militar acaba de decidir que amb caràcter excepcional les cartes escrites en català, llengua no oficial, seràn, noresmenys, admeses a la censura.

Tinc una gran satisfacció en comunicar-vos aquesta decisió.

El ministre de Comerç, de Correus i Telègrafs. —Clémentel.»

I are que s'encenga qui tinga cua de palla.

Camiseria
SANS
BOQUERIA, 32.-BARCELONA
Especialitat en camises a mida

S'ha posat a la venda la comedia en dos actes, de **F. Freixas** i **M. Gras Vila**

LA VICTORIA DE L'INFERN

estrenada amb veritable èxit en el *Circol de Sans*. Per esser una obra de fàcil execució la recomanem a les companyies i aficionats, segurs de l'èxit.

Preu: UNA PESSETA

Llocs de venda: En la nostre administració de Barcelona, Roselló, 248, 3.er, 2.ª; en la llibreria Bonavía i Duràn, Boqueria, 20 i en la Administració de *El Teatre Català*, Boters, 16, 1.er

Als nostres subscriptors els farem un 20 per 100 de descompte.

La actriu catalana na Marguerida Xirgu ha imprès recentment una pel·lícula quin títol es *El bés de la mort*, i dintre pocs dies comensarà a impressionar-ne dugues més que seràn: *Anima torturada* i el drama del nostre gran dramaturg don Angel Guimerà, *La reina jove*.

Felicitem al nostre bon amic i company de redacció en Magí Murià, director de la *Barcinograf*, per les orientacions que dona a la producció de la casa que regenta.

Un altre èxit de l'Ambrosi Carrión. La *Clitemnestra* que ha estrenat la Guerrero a Madrid l'ha assolit com no hem de dir-ho als nostres llegidors, doncs be prou enterats n'estàn.

Això ens fa pensar, sense que volguem aludir particular i directament al senyor Carrión, en una emigració dels nostres autors. Seria trist, aclaparador, prò molt comprensible.

El nostre teatre no es sols un manament per Catalunya, es una necessitat ineludible, que per tots els medis se li ha de satisfer.

Vaigi nostra enhorabona an En Carrión i'l sentiment a Catalunya.

Allà va que trona. Aquest es el títol d'un follet amb que contesta en Pere Aldavert a *Un viejo catalanista* que l'aludí en un article publicat en *El Dia Gráfico* del 8 d'aquest mes.

Sentim no disposar de l'espai suficient per a fer un estudi detingut d'aquest treball com se mereix. Sense ficar-nos, però, en germanofilies ni francofilies—perquè es un criteri que'ns vam imposar aixís que va esclatar la guerra que avergonyeix al mon—hem de dir que es noble l'actitut d'en Pere Aldavert contestant a cara descuberta al qui l'ataca valguent-se del pseudònim.

Una cosa també ens demostra l'Aldavert; que sab parlar clar sense fer embuts i treurer's les mosques de sobre amb molta trassa.

El xiv Col·lecció remedi de les Dèbils

Joan Molas Valverde

SONATES

OBRES POÈTIQUES

Prefaci per Apeles Mestres

Sonates: I. Del camp.—II. Del mar.—III. Del dolor i de la confortació.—IV. D'amor.—V. Fantàstica.

LUXOSA EDICIÓ EN PAPER
:-: DE FIL, 3 PESSETES :-:

Aquesta obra està de venda en les llibreries i en la Redacció de FESTA. Els subscriptors de fora que desitgin adquirir-la, deuen enviar-nos, ademés del seu import, 0'50 pessetes, i la rebràn per correu, certificada.

La més coral enhorabona al nostre amic, el notable pintor escenograf en J. Rocarol, que acaba de ser pare d'una preciosa nena.

J. VIVES I BORRELL

SILUETES RUSTICANES

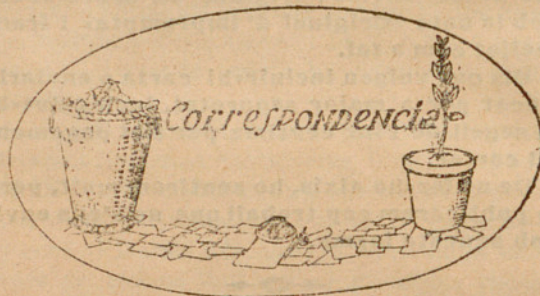
Narracions

LLIBRERIES:

Verdaguer, Rambla del Centre, 5.
Perelló i Vergés, Pelai, 20.

—AVIS: Recomanem als nostres llegidors, que's fixin en el prospecte que incluíem en la present edició, per tractarse del tant popular i acreditat «Elixir Callol» (anomenat pels mestres, el Remei dels Dèbils, car dona força, vigor i juventut. A la seva fórmula es deu el que haigi sigut aprovat i recomanat per la Real Academia de Medicina i Cirurgia. Es ven en farmacies i drogueries.

La Revista *Teatro Mundial* publica en son darrer número la comedia en tres actes i en vers *Don Quijote de la Mancha*, anunciant pel proper dos obres del poeta Villaespesa quins títols son: *Era él* i *La partida de ajedrez*.

R. Peralta Solà. En cartera «Amor»; «Visió de Primavera» es massa defectuosa.—*Lluís G. Bonet.* No li publicarem per massa bé; doncs com que té conceptes molt bonics, la fan decaure alguns defectes imperdonables i altres conceptes carinçonots que contrasten amb els primers. Segueixi enviant.—*Ramón Rosselló* i *Vicens Rojas.* En cartera.—*Josep Raduà.* La poesia es massa defectuosa. Per la carta veiem: que ho faria millor en prosa.—*Aleix Boix.* En cartera.—*Pere Queraltó Tolosa.* En cartera.—*C. Jordan.* No'l publicuem perquè es un assumpte que ja l'havem tractat altres vegades; envii quelcom més.—*Victor d'Amoc.* En cartera.—*Josep M. Vilardell.* No'ns es possible complaure'l.—*Salvador Socias.* En cartera.—*Pere Domenech.* Rebut i mercès.—*J. Bosch i Barrera.* Es massa conegut. Li preguem que'ns fassi l'envió de la suscripció que li deu haver passat per alt, ja que vostè no s'en descuida mai.—*Jaume Diví.* Estem molt lluny de suposar que vostè hagués plagiat, però fassis càrrec que'ls que'l ilegis sin podien pensar lo que volguessin... sempre hi han malpensats. La poesia sentim molt no poder-la publicar per defectuosa. Vaigi enviant que procurarem servir-lo.—*Victor d'Amoc.* Veurà defectuosa ho era i aquell final molts no l'haurien entés i d'altres pot esser l'haurien entés massa. Tot lo que es admés es publica.—Queden lletres per a contestar.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Molins de Rei	Ptes. 0'25 mes.
Provincies	» 0'75 trimestre.
Extranger	» 1'25 »

Redacció a Barcelona: Rosselló, núm. 248, 3.er, 2.^a

Redacció i Administració: Alfons I d'Aragó, núm. 39

Imp., Alfons I d'Aragó, n.º 39.—MOLINS DE REI